

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เสมอภาค เป็นศาสนาแห่งสันติภาพ ผู้ที่มีอำนาจวาสนานะ ได้นับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา สอนถึงพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเจ้าของศาสนา เป็นผู้ตรัสค้น พระพุทธศาสนาขึ้นมาในหัวใจของท่าน ได้บรรลุดูธรรมเป็นรัตนะ ๒ แสดงอัมมจักขุ พระอัญญา โภณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เห็นใหม่ มีรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่ อาศัย

ถ้าเป็นที่พึ่งที่อาศัยนะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึง เกิด แก่ เจ็บ ตาย แล้วมีฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย นี่เป็นความสามารถของผู้ที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้ว ศึกษาค้นคว้าขึ้นมา ผูกมัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริง มันถึงเป็นงานสองประเภท งาน ประเภทหนึ่งคืองานหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง งานในชีวิตประจำวันของเรา

งานอีกประเภทหนึ่งคืองานจะพยายามศึกษาค้นคว้าการเกิด จิตนี้มันเกิดมาอย่างไร เกิดมาจากพ่อจากแม่ แต่พระพุทธศาสนา เวลาศึกษาค้นคว้าไปแล้วมันเกิดจากการกระทำของเราเอง มันเกิดจากเวรจากกรรม เวรกรรมมันบาลานซ์กับพ่อกับแม่ มันถึงมาเกิดเป็นพ่อเป็นแม่ เป็นลูกกัน เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันก็ผลัดเปลี่ยนกันไป ไร้เป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกันก็ หมุนเวียนไป เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงได้บอกว่า สัตว์โลกที่เกิดมา ที่ไม่เคยเป็นญาติเป็นที่ เป็นน้องกันมากพอใดชาติใดไม่มี มันมีความสัมพันธ์กันมาตลอด เพราะมันยาวไกล ไม่มีต้นไม่มี ปลาย

ไม่มีต้นไม่มีปลายก็ขัดแย้ง เวลาศึกษาพระพุทธศาสนา โลกก็ล้านปี มันไม่มีต้นไม่มี ปลาย มันไม่มีต้นไม่มีปลายได้อย่างไร

มันไม่มีต้นไม่มีปลาย มันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ถึงเวลาเรื่องโลกก็ล้านปี มันก็เป็น การเปลี่ยนแปลงของโลกเหมือนกัน เวลาเปลี่ยนแปลงของโลกเหมือนกัน เห็นไหม แต่ศึกษาค้นคว้าขึ้นมาในพระพุทธศาสนา จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนปัจจุบันธรรม

ปัจจุบันธรรมคือสภาพชาติปัจจุบันนี้ ในความรู้สึกนึกคิดนี้ไง มันมีเวรมีกรรม กรรมเก่ามา มันก็เป็นจริงเป็นนิสัย มันเป็นอำนาจวาสนาของตน ถ้าในปัจจุบันนี้ ถ้าเราศึกษาค้นคว้าขึ้นมา เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตนนะ มันมีความมหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา

แล้วเวลามหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา พระไตรปิฎกนอก มันเป็นตัวพระไตรปิฎกอยู่ตาม วัดตามวาที่ล้นกุญแจมันไว้ เวลาศึกษาค้นคว้าขึ้นมามันพระไตรปิฎกในใจ มันเปิดหัวใจ มัน มหัศจรรย์ในใจของตนเองไง มหัศจรรย์ในใจตนเอง แต่เราเข้าได้ไม่ถึง เห็นไหม

ดูทางโลกสิ ใ้สหายมูๆ ไปดูนะ เห็นเขาแสดงออกภายนอก ใ้สนั่นมันกิริยา ไร้สาระมาก

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

นั่งสงบนี้แหละ ยืน เดิน นั่ง นอน ถ้าจิตมันสงบแล้วมันมีความมหัศจรรย์ในจิตดวงนั้น พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ไม่ใช่สำมะเลเทเมาแบบทฤษฎีที่สอนกันภายนอกนั้น เรื่องไร้สาระ มากๆ

แต่เวลาเรื่องเป็นสาระๆ ขึ้นมา เราต้องผ่านไ้ ผ่านอารมณ์ความรู้สึก ผ่านความลังเล สงสัย ผ่านการแสวงหา มันต้องผ่านเข้ามาๆ เวลาเราผ่านเข้าไปเป็นขึ้นเป็นอัน เห็นไหม

หลวงปู่ดุลย์สอน เห็นนิมิตเห็นจริงใหม่ จริง เห็นนิมิตเห็นจริง ๆ อารมณ์ความรู้สึกเห็น
จริงๆ ทั้งนั้นนะ แต่มันไม่จริงเลย

มันไม่จริงเพราะเป็นนามธรรม มันเป็นอดีตอนาคต พระพุทธเจ้าสอนปัจจุบันธรรม
ปัจจุบันนี้จิตเราสงบระงับขึ้นมา ถ้าจิตสงบระงับเข้ามามันมีความมหัศจรรย์แล้ว พุทธะ ผู้รู้ ผู้
ตื่น ผู้เบิกบาน

ทั้งๆ ที่เป็นชาวพุทธนะ นับถือพระพุทธศาสนานะ แต่ไม่เคยรู้จักหัวใจของตนเลย ถ้ามัน
ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันจะมีอะไรเกิดขึ้นมา เราไม่ต้องไปส่งออกไปภายนอกนั้น ตั้งสติไว้ เดียว
มันตอบหมดเลย มันเรื่องของเขาทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องของเราทั้งนั้น ถ้าเรื่องของเรา เรื่องของเราก็สุข
กับทุกขนี่ทั้งนั้นไง

ถ้าอย่างนี้เป็นความเห็นแก่ตัว

ความไม่เห็นแก่ตัวที่เขาจะมาส่งเสริมพระพุทธศาสนานั้นนะ เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา
ไว้ใจได้ไหม เวลาเป็นจริงขึ้นมา เขาจะมาหลอกมาลวงเราไหม เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา
อารมณ์ความรู้สึกหลอกลวงเราไหม

ถ้าเราเห็นพุทธะของเรา นะ ใครจะหลอกลวงเรา ถ้ามีสติสัมปชัญญะ เดียวมันตอบหมด
เลย ถ้ามีवासนานะ

แต่นี้มันไม่ มันหวังพึ่งคนอื่น มันหวังพึ่งเขา มันจะไปเชื่อเขาใจ ทั้งๆ ที่ว่าบวชเป็นพระๆ นี้
ละ พระเราเป็นพระดูฤกษ์ดูยาม นั้นนะจะพูดว่าทฤษฎีศาสนายังได้เลย

ถ้าศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น นั้นมันมงคลตื่นข่าว นอก
พระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาไม่ถือฤกษ์ดูยาม ถือใดๆ ทั้งสิ้น ถือพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์เท่านั้น ถ้าเป็นข้อเท็จจริงใจ

แล้วถ้าข้อเท็จจริง แต่มีสิ่งใดที่เกิดขึ้น เราไม่ใช่มีอนาคตตั้งสัจญาณเหมือนพระพุทธเจ้าใจ
เวลามันเกิดสิ่งใดขึ้นมาจะไปถามพระพุทธเจ้า อ้อ! เมื่อชาตินั้นๆ เคยทำอย่างนั้นๆ

เราไม่มีญาณอย่างนั้น ถ้ามีอย่างนั้น แต่ถ้าสิ่งนี้มันเกิดขึ้นมันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ ทำดีทำชั่วมา ทำดีๆ เกิดดี เกิดดีมีความสุข มีความพร้อมไปในชีวิตทั้งนั้น เกิดมาทุกข์ จนเหนื่อยใจ

เวลาหมอชีวกโกมารภัจจ์ เวลาเขาเกิดเขาไปทึ่งถึงขยะ แต่ทึ่งถึงขยะแล้วบังเอิญกษัตริย์ ไปพบเข้า เอาไปเลี้ยงในราชวัง ก็ไปศึกษาค้นคว้าเรื่องหมอยา พอหมอยาขึ้นมา พอมาสืบ ประวัติของตัวเองแล้วมันเศร้าใจใจ มันเศร้าใจ เห็นไหม

การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน แต่ได้เกิดเป็นมนุษย์ แล้วเป็นอริยทรัพย์ มีความสมบูรณ์แบบอยู่แล้ว ถ้ามีความสมบูรณ์แบบอยู่แล้ว เรามีสติปัญญาของเรา เราจะใช้ชีวิตอย่างไรก็ได้ตามแต่สิทธิเสรีภาพของเรา

แต่ถ้าเรานับถือพระพุทธศาสนา เห็นไหม ให้ทานร้อยพันพันหมื่นไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์ หนึ่งหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยพันพันหมื่นไม่เท่ากับทำความสงบของใจเข้ามาได้หนึ่งหนึ่ง ทำความสงบของใจเข้ามาร้อยพันพันหมื่นไม่เท่ากับเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนึ่งหนึ่ง

คำว่า “หนึ่งหนึ่ง” หนึ่งหนึ่งๆ มันต้องมีความมหัสจรรย์คุณค่ามากกว่าเป็นร้อยเป็นพัน ครั้ง ถ้าเป็นร้อยเป็นพันครั้ง แต่เราฝึกหัดของเราขึ้นมา มันเป็นนามธรรม พังธรรมๆ พังธรรมๆ เพื่อหัวใจของเรา พังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ ถ้าพังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ มีสติปัญญาเข้ามา

หน้าที่การงานก็ทำนะ แต่เวลามีสติปัญญาแล้วมันไม่ทุกข์ไม่ร้อน ไม่ตีโพยตีพายไปกับเขา มันเห็นแล้วนะ มันเป็นกรรมของเราเอง มันเป็นกรรมของเราเอง การกระทำไง แล้วถ้าเรา ฝึกหัดสติขึ้นมา สติมันพร้อมแล้ว

นี่มันเป็นกรรมของเราเอง ถ้าเราทำละ

สติสัมปชัญญะถ้ามันทำ มันก็ทำบวกละ ทำบวกละมันก็เป็นคุณกับหัวใจใจ แล้วกิริยา ภายนอกมันก็ทำหน้าที่การงานของมันไปตามสมมุติบัญญัติ นี่สมมุติทั้งนั้นนะ ปฏิทินแต่ละปีๆ แต่ของเราในวันหนึ่งเรามีความทุกข์ความยากในหัวใจมากน้อยขนาดไหน ถ้ามีสติมีปัญญา ความทุกข์ความยากอันนั้นจะจบครับ เราจะไปโง่ไปแบกรับอารมณ์ของเราเองหรือ

ถ้าใครมีสติปัญญา ฝึกหัดปฏิบัติปัญญาอบรมสมาธิ ไข่ความคิดความเห็นมันเกิดดับๆ แล้วมันเกิดเป็นร้อยหนพันหน แล้วก็มาทุกข็ร้อยหนพันหน มึงโง่ขนาดนี้เขี้ยวหรือ

ถ้ามันมีสติปัญญาเท่าทันนะ มันเกิดดับๆ นะ มันของเก่าๆ มันคิดแล้วคิดเล่า ทุกข์ซ้ำ ทุกข์ซ้อน ทุกข์อยู่นั่นนะ แต่ถ้ามันเท่าทันมันจบหมด แต่มันก็คิดเพราะอะไร เพราะกรรมเก่าไง มันเป็นสัญญา สัญญามันจำได้

แล้วเวลามันจำสิ่งใดได้นะ มันจำแต่ความเจ็บปวดทั้งนั้นนะ ไข่สิ่งที่ตั้งามมันจำได้น้อย แต่มันจำแต่ความเจ็บปวด แล้วมันก็เอามาคิด เอามาปรุงแต่ง แล้วเราก็คิดตาม แล้วเราก็ทุกข์ๆ

ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา หน้าที่การงานเราก็ทำของเรา แต่อารมณ์ความรู้สึกคิดอย่างนี้คิดไม่ได้ เพราะสติมันเท่าทัน มันเท่าทันเพราะอะไร เพราะมันมีปัญญาไง มันมีสติมีปัญญาไง มันคิดมาก็ร้อยก็พันครั้งแล้ว แล้วคิดแล้วมันเจ็บปวดมากน้อยขนาดไหน มันจะเกิดขึ้นมา เราจะดับทิ้งได้เลย เราจะตัดทิ้งได้เลย ด้วยสติของเราดับหมด

เว้นไว้แต่เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันมีสิ่งใดเป็นเวรเป็นกรรมขึ้นมา มันจับแล้วมันพิจารณาไง มันเกิดเพราะเหตุใด ใครรังแกใคร ใครเป็นคนหลอกใคร แล้วใครเป็นเหยื่อของใคร เพราะมันมีสติปัญญาเท่าทัน เราเอามาคลี่คลายถึงการกระทำ ถึงกรรม ถึงเวร ถึงกรรม แล้วพอมันคลี่คลายออกหมดนะ นี่ไง มันเป็นกรรมของสัตว์เิง ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ไง

“คนที่เกิดเป็นมนุษย์ แล้วที่เห็นหน้ากันไม่เคยเป็นญาติเป็นพี่เป็นน้องกันมาไม่มี แต่ภพใดชาติใดเท่านั้น”

แต่ปัจจุบันนี้เขาก็ชาติตระกูลของเขา เราก็ชาติตระกูลของเรา แล้วเราก็เกิดจากพ่อจากแม่ของเรา กรรมมันก็หุดสั้นเข้ามาๆ หุดสั้นเข้ามาวนอยู่ในบ้านของเรานั้นแหละ แล้วหุดสั้นเข้ามาๆ มันก็หุดสั้นเข้ามาที่หัวใจเรานี้แหละ

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ญาติพี่น้องของเราก็เป็นญาติโดยสายเลือด แล้วเวรกรรมมันเป็นญาติกันไหม เป็นญาติกันสายเลือด ฆ่าแกงกันเองก็เยอะเยอะไป

แต่ถ้ามีสติปัญญาณะ มันไม่ทำ กรรมเก่ามันต้องระงับ เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
จงกรรมใครทั้งสิ้น ใครจะทำคุณงามความดีก็สาธุ ใครจะทำความชั่ว สพฺพเว สตุตา สัตว์
ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เป็นสุขๆ เกิด เป็นสุขๆ เกิด จะทำสิ่ง
ใดก็สาธุ เชิญ

เว้นไว้แต่เขามีสติปัญญาเล็กน้อยแค่ไหน เขามีบุญมีบาปเล็กน้อยแค่ไหน ถ้าเขามีบุญ
ในหัวใจของตนนะ มันไม่ทำ มันวาง

เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

ใครจะทำอะไรไหนๆ ถ้ามันเป็นเวรเป็นกรรม เป็นข้อหากฎหมาย เราก็แจ้งความ สิทธิของ
เรา เราก็รักษาตามสิทธิของเรา แต่เราไม่ไปล่วงสิทธิของใครทั้งสิ้น แล้วถ้าเขาจะล่วงสิทธิ เขาจะ
ทำอย่างไร ผลตามกฎหมาย

ถ้ากฎหมายทำไม่ได้ก็สาธุ สพฺพเว สตุตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกัน
ทั้งหมดทั้งสิ้น เป็นสุขๆ เกิด เป็นสุขๆ เกิด เราให้อภัย จิตเราให้อภัยเขา ไม่ผูกโกรธ ไม่ผูกเจ็บ ไม่
ยึดมั่นถือมั่นสิ่งใด เราไม่ทุกข์นะ แพ้เป็นพระ เห็นใหม่ แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร แต่ไม่ใช่แพ้เป็น
เซ่อๆ ซ่าๆ แพ้แบบเขากดขี่

แพ้ด้วยสติปัญญา แพ้ภายนอก ชนะกิเลสในใจของตน

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ตนสามารถคุ้มครองพุทธะ สามารถคุ้มครองความรู้สึก สามารถคุ้มครองหัวใจของตน
ไม่ให้หัวใจของตนเจ็บช้ำน้ำใจ ไม่ให้หัวใจของตนเจ็บปวด ทำให้มันรื่นเริงอาจหาญ

มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ ใครทำอะไรไหนๆ เชิญตามสบาย สพฺพเว สตุตา เชิญ เวร
กรรมของเขาทั้งนั้น เรามีสติมีปัญญาของเรา

แล้วถ้าฝึกปฏิบัติขึ้นมาเนะ ถ้ามันสงบระงับเข้ามาเนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิต
ดวงนี้มีคุณค่ามาก

เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีกายกับใจๆ ที่เราวิ่งเดินกันนะ เรา
กระเสือกกระสนกันก็เพราะร่างกาย ก็เพราะบำรุงร่างกาย บำรุงร่างกายนี้เท่านั้น

พระพุทธศาสนาบำรุงหัวใจ

เราหามาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงชาติเลี้ยงตระกูลเพื่อตระกูลของเรา เป็นหน้าที่ เป็น
บุญและบาปของตน เป็นบุญ เห็นไหม ทำสิ่งใดประสบความสำเร็จไปทั้งสิ้น ถ้าเป็นบาปอกุศล
นะ ทำสิ่งใดขาดตกบกพร่องไปทั้งหมดทั้งสิ้น นั่นมันกรรมของสัตว์เฝ้า แล้วเวลาเราทำสิ่งนั้น เรา
มีสติมีปัญญาศึกษาธรรมะพระพุทธศาสนา เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ฝึกหัดสติ

ทำไมต้องฝึกหัด

สติฯ ระลึกรู้ ตั้งใจนี้เป็นสติแล้ว สติ ถ้าสติควบคุมได้ แต่สติก็ต้องฝึกหัดให้มันเข้มแข็ง
มากขึ้น ถ้ามันเข้มแข็งมากขึ้น มีสติแล้วมันก็เท่าทันอารมณ์ของตน

เวลาเท่าทันอารมณ์ของตน มันพิจารณาของมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิได้ไง คิดถูก คิด
ผิด คิดดี คิดชั่วไง คิดแบบยึดและคิดแบบไม่ยึดไง คิดแล้วก็วาง คิดแล้วก็วางไง แล้วมันจะเห็น
คุณค่า พอยิ่งวางก็ยิ่งดีขึ้น พอยิ่งวางก็ยิ่งเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนขึ้น พอยิ่งวางๆ พอมัน
จะคิด เอ๊ะๆ มันอายนะ เราณีแหละรู้

ถ้าเราเองไม่รู้ เราก็ควบคุมใจเราไม่ได้ ถ้าเราเองไม่รู้ เราก็จะฝึกหัดเราให้มันเติบโตขึ้นมา
ไม่ได้ สิ่งที่มันจะฝึกหัดและเติบโตขึ้นมาก็คือหัวใจเรานี้แหละมันจะเติบโตขึ้นมา มันจะตั้งสติได้ มัน
จะมีสติปัญญาของมัน เห็นไหม เราเลี้ยงใจของตน เลี้ยงใจของตน แล้วถ้ามันสงบระงับเข้ามา
มันมีความสุขของมัน ใ๊โฮ! ใ๊โฮ! เลยนะ

โง่มาตั้งนาน หากความสุขด้วยอามิสสินจ้าง ได้รับรางวัลก็มีความสุข เวลามันปล่อยวาง
เข้ามาด้วยสติปัญญาของเรา ใ๊โฮ! เว็จว่างไปหมด มันมีความสุขความสงบของมัน แล้วเดี๋ยว
มันก็คลายออกมา คลายออกมาก็เสียดาย เสียดายก็ฝึกหัดอีก ฝึกหัดใหม่ยิ่งทำไม่ได้ ไม่ได้
เพราะอยากได้

แต่ถ้าทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าด้วยเหตุด้วยผล มันสงบสุขของมันโดยธรรมชาติของมัน

แต่นี้เพราะค้นหาความทะยานอยาก ออยากได้ ออยากดี ออยากเด่น ออยากให้มันเป็นไง แต่
ถ้าเราเข้าใจแล้วนะ เราทำความดีแต่ไม่ได้อยากดี พอทำความดีไม่ได้อยากดี มันก็ได้ดี พอได้ดี
ขึ้นมามันก็สงบของมัน เออ! โง่สองชั้นนะะ ไม่รู้จักโง่เอาความทุกข์มาเหยียบย่ำตัวเอง เจอ
สัมมาสมาธิ เจอพุทธะก็ยังไม่อีกชั้นหนึ่ง ออยากตะครุบไว้ๆ ตะครุบแต่เงา

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

มันต้องมีคำบริกรรม มันต้องมีอานาปานสติกำหนดลมหายใจ เพราะการกำหนดนั้นมัน
ฝึกหัดให้ใจเข้มแข็ง ใจมีสติสัมปชัญญะขึ้น ตัวมันเองมันก็จะเข้มแข็งดีขึ้น พอเข้มแข็งดีขึ้น
ฝึกหัดปฏิบัติไปจนมีความชำนาญในวิธี ชำนาญในวิธี ชำนาญในการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา

ทำหน้าที่การงานเพื่อเลี้ยงปาก พระ เข้าออกมาบิณฑบาต องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าบิณฑบาตจนวันสิ้นพระชนม์ชีพ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะก็บิณฑบาตเลี้ยงชีพจน
วันนิพพาน

ถ้าครูบาอาจารย์ที่ตึ๊งามนะ ก็บิณฑบาตเลี้ยงชีพ บิณฑบาตเลี้ยงชีพเพราะชื่อสัตย์ เป็น
วิถีชีวิตของพระ วิถีชีวิตของพุทธะ วิถีชีวิตของธรรมและวินัย วิถีชีวิตที่ทะนุถนอมรักษาไว้ สืบต่อ
ไว้อนุชนรุ่นหลัง นี่พยายามฝึกหัดหัวใจของตน เห็นไหม

ชาวพุทธๆ ไง ชาวพุทธเป็นชาวพุทธที่ทะเบียนบ้าน นับถือพระพุทธศาสนา แต่พอมัน
เป็นชาวพุทธโดยหัวใจ ใ้อโฮ! เห็นคุณค่า

เขาจะตีรันฟันแทง เขาจะแย่งชิงอะไร มันกรรมของสัตว์ มันเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง มัน
มีหน้าที่ไง วัดมันมีประธานสงฆ์ หัวหน้าสงฆ์ เขาเป็นคนผู้ดูแล เราไม่ต้องไปจ้ำจี้จ้ำไช พุดกัน
คุยกัน ปรีक्षाกัน ถ้าเห็นดีด้วยก็ดี ถ้าเขาไม่เห็นด้วยก็กรรมของสัตว์ เพราะจริตนิสัยของคนไม่
เหมือนกันไง มันเป็นหน้าที่ ไม่ใช่ที่เราปล่อยปละละเลย เราไม่สนใจสิ่งใดเลย

ในเมื่อเป็นชาติ มีผู้ปกครอง มีผู้นำ เป็นชาติ ชาติเกิดจากใคร เกิดจากประชาชน มีคน
มันถึงเป็นชาติได้ ไม่มีคน ฟันที่ป่าเขาลำเนาไพรเป็นที่รกร้าง ถ้ามีสังคม มีชาติ มีกฎ มีกติกา

มนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงไว้ มนุษย์โง่กว่าสัตว์ สัตว์มันไม่มีกฎ ไม่มีกติกามันเสรีภาพ แต่มันทำกัน มันทำกันเพื่อแย่งชิงอาหาร มนุษย์ต้องมีกฎมีกติกานั้นคือข้อจำกัด เหมือนไซ้ตรวน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า มนุษย์โง่กว่าสัตว์

สัตว์มันมีสิทธิเสรีภาพของมัน แต่เรามีกฎมีกติกากัน ถ้าเราทำหัวใจของเราให้เป็นสันติภาพ มีเสรีภาพ กฎกติกาก็ควบคุมสังคม ควบคุมมนุษย์ ควบคุมคน เป็นหน้าที่ของเขา

ไม่ใช่บอกว่า นั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ เป็นการปล่อยปละละเลย ไม่ใช่

เก็บทุกข้อมูลเลยละ พอแจ้งความขึ้นมา หลักฐานพร้อมหมด เพราะเขามีสติ เขามีปัญญา แต่ไม่ใช่หน้าที่ของเราจะไปตีรันฟันแทงกับใคร ไม่ใช่

หน้าที่ของเราดูแลหัวใจของตน ไต่ทั้งร่างกายและไต่ทั้งจิตใจ ให้สมกับเป็นชาวพุทธนับถือพระพุทธศาสนา เอวัง